

شیوه‌نامه به‌کارگیری کارشناسان مشاوره در پردیس‌ها و مراکز آموزش عالی

معاونت دانشجویی
اداره کل مشاوره، بهداشت و سلامت

شهریور ۱۳۹۴

مقدمه

انسان برای زندگی موفقیت‌آمیز نیازمند برخورداری از آرامش، سلامت و کارآمدی در ابعاد زیستی، روانی و اجتماعی است. تغییرات اجتماعی-فرهنگی سریع، تحول در ساختار خانواده، پیچیدگی و گسترش شبکه ارتباطات انسانی و وسعت و تنوع منابع اطلاع‌رسانی موجب شده است جوامع انسانی خصوصاً قشر جوان و نوجوان با مسائل و مشکلات متعدد مواجه شوند و از طریق توسل به روش‌هایی که گاه از پشتوانه منطقی برخوردار نبوده و فاقد دورنمای روشن و امیدبخش می‌باشند به فشارها، چالش‌ها و انتظارات گسترده زندگی امروز واکنش نشان دهند. دانشگاه‌ها و محیط‌های دانشجویی نیز که در برگیرنده بخش قابل ملاحظه‌ای از نخبگان و فرهیختگان جوان جامعه می‌باشند همسو با فضای در حال گذار موجود، درگیر چالش‌ها و دگرگونی‌هایی شده‌اند. لذا رسالت مراکز مشاوره پردیس‌ها مبنی بر ارائه خدمات جامع در زمینه سطوح مختلف پیشگیری و درمان مشکلات روان‌شناختی و تحصیلی و لزوم شناسایی دانشجویان آسیب‌پذیر می‌باشد.

بنابراین وجود کارشناسانی خبره و متخصص برای ارتقای توانمندی‌ها و سلامت روانی و سازگاری مؤثر و مواجهه منطقی با مشکلات پیش رو در جهت نیل به اهداف تربیتی و روان‌شناختی ترسیم شده در سند چشم‌انداز ضروری است. این شیوه‌نامه بر اساس مصوبات جلسه سی و هشتم هیأت رئیسه دانشگاه مورخ ۹۲/۴/۱۰، مصوبه جلسه ششم شورای تخصصی دانشجویی مورخ ۹۲/۶/۳۰ و نیز به استناد مصوبه جلسه دوازدهم هیأت اجرایی منابع انسانی غیر هیأت علمی دانشگاه مورخ ۹۲/۷/۹ تهیه و تدوین گردیده است.

ماده ۱- اهداف

هدف کلی وجود مشاوران دانشجویی، پیشگیری از آسیب‌های روانی-اجتماعی و ارتقای سطح بهداشت و سلامت روان دانشجویان می‌باشد. در این راستا اهداف اختصاصی عبارتند از:

- ۱- ارتقای سطح سلامت روان، دانش و بینش روانشناختی دانشجویان در زمینه مسائل، مشکلات و نیازهای جامعه دانشجویی؛
- ۲- پیشگیری از بروز مشکلات رایج از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌ها و جلسات پرسش و پاسخ؛
- ۳- مداخلات درمانی و روان‌درمانی در مواردی که نیاز به درمان اختلالات روانی و مزمن مانند افسردگی، اضطراب و وسواس وجود دارند؛
- ۴- ارائه خدمات در راستای تصمیم‌گیری در زمینه‌های تحصیلی، سازشی و ازدواج؛
- ۵- ایجاد زمینه‌های مناسب برای ارتقای روابط میان فردی سالم با جلب مشارکت کارکنان و اعضای هیأت علمی؛

ماده ۲- وظایف کارشناسان

وظایف کارشناسان مراکز مشاوره دانشجویی دانشگاه‌ها به شرح زیر است:

- ۱- بررسی و شناخت استعدادها و علایق، و برنامه‌ریزی و تلاش در جهت شکوفایی استعدادها، هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانشجویان؛
- ۲- برگزاری جلسات با دانشجویان و پاسخگویی به پرسش‌های آنان در مورد مسائل روانی-اجتماعی به کمک کارشناسان و افراد متخصص و صاحب‌نظر در مسائل روانشناسی، مشاوره، روانپزشکی و مددکاری اجتماعی؛
- ۳- تحقیق درباره مسائل و مشکلات دانشجویان دانشگاه برای شناخت عوامل آسیب‌زا؛
- ۴- مشاوره و راهنمایی فردی و گروهی دانشجویان برای حل مشکلات مربوط به تحصیل، خانواده، ازدواج، شغل و اختلالات رفتاری و روانی دانشجویان؛
- ۵- برقراری ارتباط مؤثر با سایر واحدهای دانشگاهی به منظور کمک به حل مشکلات دانشجویان؛
- ۶- مشاوره با دانشجویان در جهت کمک به پیشرفت تحصیلی، بهبود روابط اجتماعی و ارائه گزارش همراه با فعالیت‌های انجام شده به مسئولان دانشگاه و دفتر مرکزی مشاوره در هر سال تحصیلی؛
- ۷- جمع‌بندی مسائل و مشکلات دانشجویان دانشگاه در ابعاد روانی-اجتماعی و ارائه گزارش همراه با فعالیت‌های انجام شده به مسئولان دانشگاه و اداره کل مشاوره و سلامت در هر سال تحصیلی؛
- ۸- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای دانشجویان و دانشگاهیان با هدف ارتقای بهداشت روانی آن‌ها؛
- ۹- ارائه نظرات کارشناسی درباره مسائل و مشکلات دانشجویان به مسئولان دانشگاه و وزارت متبوع؛
- ۱۰- شناسایی منابع حمایتی موجود در جامعه و ارجاع دانشجویان به آن‌ها برحسب ضرورت؛
- ۱۱- جلب مشارکت دانشجویان در زمینه فعالیت‌های بهداشت روانی؛
- ۱۲- همکاری در تهیه جزوات اطلاع‌رسانی (بروشور، پمفلت و ...) برای دانشجویان و سایر واحدها؛
- ۱۳- ارائه خدمات روانشناختی در خوابگاه‌های دانشجویی؛
- ۱۴- تکمیل پرونده الکترونیکی مراجعه‌کنندگان و ثبت اطلاعات مورد نیاز؛
- ۱۵- شرکت در کارگاه‌های بازآموزی و همایش‌های مرتبط به منظور دستیابی به اطلاعات روز در زمینه حرفه‌ای؛

ماده ۳- شرایط احراز

- ۱- دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی ارشد در زمینه مشاوره (با گرایش‌های مربوطه)، روانشناسی (عمومی، بالینی، تربیتی و روانسنجی) و یا دکتری تخصصی در گرایش‌های مشاوره، روانشناسی و روانپزشکی؛
- ۲- دارا بودن حداقل ۳ سال سابقه کار مفید در حوزه مشاوره و خدمات بهداشت روانی؛
- ۳- متاهل بودن مشاوران؛

تبصره ۱- ارائه خدمات مشاوره‌ای حتی المقدور در پردیس‌های خواهران توسط مشاوران زن و در پردیس‌های برادران مشاوران مرد انجام می‌شود.

تبصره ۲- احراز صلاحیت‌های تخصصی کارشناسان منوط به تأیید اداره کل مشاوره و سلامت، و احراز صلاحیت‌های عمومی منوط به تأیید حراست می‌باشد.

تبصره ۳- به کارگیری نیروی آزاد به جز دارندگان پروانه فعالیت از نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و بدون هماهنگی با سازمان مرکزی ممنوع می‌باشد.

ماده ۴- نحوه پرداخت حق الزحمه

کلیه بودجه اختصاصی جهت پرداخت حق الزحمه کارشناسان از محل بودجه سالانه دانشگاه به صورت مستقل پیش‌بینی و تأمین می‌شود. کلیه نرخ پرداخت حق الزحمه بر اساس نرخ حق التدریس محاسبه می‌گردد.

ماده ۵- زمان و نحوه پرداخت حق الزحمه

کلیه حق الزحمه بر اساس ارسال گزارش با تأیید رئیس پردیس/مرکز در یک نیمسال تحصیلی از سوی پردیس یا مرکز آموزش عالی به سازمان مرکزی و از محل بودجه کل دانشگاه قابل پرداخت می‌باشد. کلیه شروع کار مشاوران از زمان عقد قرارداد تا پایان سال تحصیلی می‌باشد. ملاک اصلی پرداخت حق الزحمه، انجام تعهدات مندرج در این شیوه‌نامه می‌باشد.

ماده ۶- نحوه نظارت بر فعالیت کارشناسان

ارزشیابی از عملکرد کارشناسان مشاوره از طریق دانشجویان، رئیس مرکز مشاوره و سازمان مرکزی صورت می‌گیرد. در ارزشیابی دانشجو، از فرم الف (پیوست ۱) استفاده می‌شود که مراجعین آن را تکمیل خواهند کرد. ارزشیابی رئیس مرکز مشاوره با استفاده از فرم ب (پیوست ۲) انجام می‌گیرد. این فرم در پایان هر نیمسال تکمیل و در دفتر مرکز مشاوره بایگانی می‌شود. ارزشیابی سازمان مرکزی بر مبنای گزارش‌ها و بازدهی‌ها و طبق فرم ج (پیوست ۳) انجام می‌شود.

فرم الف

پیوست ۱

باسمه تعالی

مراجعة کننده محترم

با سلام، پرسشنامه زیر جهت ارزیابی رضایت جنابعالی از عملکرد مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه تنظیم شده است. خواهشمند است در خصوص کیفیت عواملی که در ذیل به آن‌ها اشاره شده، اظهار نظر نمایید.

فرم ارزیابی عملکرد کارشناسان مشاوره

باسم: دانشجو

نام و نام خانوادگی مشاور:	استان:	پردیس:
---------------------------	--------	--------

شاخص‌های ارزیابی

ردیف	موضوعات	کیفیت			
		عالی (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)
۱	نحوه تعامل و ارتباط مؤثر مشاور با مراجع				
۲	کیفیت خدمات مشاوره‌ای فردی یا گروهی				
۳	پیگیری مستمر مسائل و مشکلات مراجعین				
۴	فضای فیزیکی اتاق مشاوره				
۵	اطلاع رسانی به موقع در خصوص حضور مشاور در ساعات آموزشی و خوابگاه				
۶	فرایند دریافت نوبت				
۷	به روز بودن اطلاعات مشاور				
۸	مشارکت دانشجویان در فرایند برنامه‌های مشاوره‌ای				
۹	حضور فعال در بین دانشجویان				
۱۰	میزان جلب اعتماد مراجع				
جمع امتیازها					

فرم ب

پیوست ۲

باسمه تعالی

فرم ارزیابی عملکرد کارشناسان مشاوره

پاسخگو: رئیس مرکز مشاوره

نام و نام خانوادگی مشاور:	شماره پرسنلی:	استان:	پردیس:
تعداد دانشجویان پیوسته:	تعداد دانشجویان ناپیوسته:		
نام و نام خانوادگی رئیس مرکز مشاوره پردیس:			

شاخص‌های ارزیابی

ردیف	موضوعات	کیفیت			
		عالی (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)
۱	ارتباط گیری با دانشجویان				
۲	ثبت مراجعات دانشجویان نیازمند به مشاوره و مشکلات و مطالعات موردی				
۳	تعامل با همکاران، والدین، اعضای هیأت علمی و برگزاری جلسات مشاوره‌ای با آنها				
۴	فعال سازی صندوق ارتباط با مشاور				
۵	تهیه انواع پیام‌های مشاوره‌ای و نحوه ارائه در تابلوی مشاوره‌ی پردیس، و توزیع بروشور، تراکت، پوستر و جزوات آموزشی در بین دانشجویان				
۶	برگزاری دوره‌های آموزشی مانند مهارت‌های زندگی				
۷	برگزاری جلسات اتاق فکر، پرسش و پاسخ، نشست علمی، گفتمان و... با دانشجویان				
۸	برگزاری نمایشگاه هفته سلامت روان، هفته خوابگاه‌ها و ...				
۹	وجود بانک اطلاعاتی از دانشجویان در معرض خطر				
۱۰	حضور فعال مشاور در برنامه‌های مختلف و معرفی واحد مشاوره				
	جمع امتیازات				

امضا

نام و نام خانوادگی تأییدکنندگان

۱- رئیس مرکز مشاوره

۲- معاون دانشجویی-فرهنگی

پیوست ۳

باسمه تعالی

فرم ۶

فرم ارزیابی عملکرد کارشناسان مشاوره

پاسخگو: اداره کل مشاوره و سلامت

نام و نام خانوادگی مشاور:	شماره پرسنلی:	استان:	پردیس:
نام و نام خانوادگی رئیس مرکز مشاوره پردیس:			

شاخص‌های ارزیابی

ردیف	موضوعات	کیفیت			
		عالی (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)
۱	پاسخ به موقع به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ارسالی				
۲	ارسال به موقع گزارش‌های مصور و مستند از فعالیت‌های انجام شده				
۳	برگزاری نمایشگاه هفته سلامت روان، هفته خوابگاه‌ها و ...				
۴	اعلام به موقع تاریخ برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌ها به سازمان مرکزی				
۵	همکاری و هماهنگی با اعضای هیأت علمی، سرپرستان خوابگاه و ...				
۶	برنامه‌ریزی و اجرای مداخلات اجتماع محور				
۷	اجرای گردهمایی‌ها و همایش‌های تخصصی منطقه‌ای				
۸	شرکت در همایش‌های علمی-تخصصی، ارائه مقاله در مجلات و اجرای طرح‌های پژوهشی و ارائه گزارش و بازخورد به دانشجویان و سازمان مرکزی				
۹	ارسال بروشور، تراکت، پوستر و جزوات آموزشی به سازمان مرکزی و سایر پردیس‌ها				
۱۰	خلاقیت و ابتکارها				
جمع امتیازات					

امضا

نام و نام خانوادگی تأییدکنندگان

۱- مدیر کل مشاوره و سلامت

۲- کارشناس مسئول ارزیابی و تعالی مشاوره